

Psychiatrie / Geriatrie

Plotselinge verwardheid (delier)

Informatie voor naasten en
betrokkenen

Uw naaste is opgenomen in het ziekenhuis. U hebt vast al gemerkt dat uw naaste niet reageert zoals u verwacht of gewend bent. Hij of zij kan dan last hebben van een delier.

Wat is een delier

Een delier is een vorm van verwardheid die altijd ontstaat in een korte tijd. Een delier wordt ook wel een delirium of plotselinge verwardheid genoemd.

Het hoeft niet direct duidelijk te zijn wanneer iemand een delier heeft. Mensen met een delier hebben vaak zelf niet door dat zij verward zijn. Ze kunnen zich anders gedragen, zijn vaak onrustig of juist heel slaperig. Het is moeilijk om met hen te praten. Ze weten vaak niet meer waar of wie de mensen om hen heen zijn of zien dingen die er niet zijn.

Een delier heeft een lichamelijke oorzaak. Dit kan bijvoorbeeld een blaasontsteking, een longontsteking, een operatie of een verandering in medicijnen zijn. De oorzaak hoeft niet altijd zichtbaar te zijn. Als een zorgverlener vermoedt dat het om een delier gaat, wordt er onderzoek gedaan naar de oorzaak.

Een delier verdwijnt als de lichamelijke ziekte over is. Medicijnen kunnen helpen om de lichamelijke oorzaak aan te pakken. Naasten, rust en een juiste omgeving helpen bij het herstel van het delier.

Een delier komt vaker voor bij ouderen, bij mensen met een hersenbeschadiging, mensen met dementie en mensen die slecht zien of horen.

Het verloop

- Een delier kan een paar dagen of een paar weken duren.
- Het kan het ene moment erger zijn dan het andere.
- Meestal wordt de verwardheid 's avonds en 's nachts erger.
- Bij lichamelijke verbetering neemt de verwardheid meestal snel af. Het kan wel zijn dat concentratieproblemen en geheugenproblemen wat langer duren.
- Ook kan het zijn dat mensen met dementie of geheugenproblemen niet meer helemaal terugkomen op hun oude niveau.

Behandeling

De behandeling bestaat uit:

- Behandelen van de lichamelijke oorzaak.
- Behandelen van het delier zelf.

Wat kunt u als naaste doen?

Als uw naaste een delier heeft, kunt u een aantal dingen doen om uw naaste te helpen:

- Vertel wie u bent en waar jullie zijn.
- Spreek rustig en in korte, duidelijke zinnen.
- Stel eenvoudige vragen.
- Ga, als u met meerdere mensen op bezoek komt, zo veel mogelijk aan één kant van het bed of de stoel zitten. Uw naaste kan zich dan op één punt richten.
- Heeft uw naaste een bril, gehoorapparaat en/of kunstgebit? Dan is het belangrijk dat uw naaste deze gebruikt.
- Ga niet mee in wanen (gedachten die niet kloppen) of hallucinaties (dingen zien, horen of ruiken, die er niet zijn) maar ga er ook niet tegenin. U kunt best zeggen dat u die dingen niet hoort of ziet, maar maak er geen discussie van.
- Betrek uw naaste bij het hier en nu. Als iemand normaal elke dag de krant leest, dan kunt u deze bijvoorbeeld voorlezen.
- Neem iets bekends mee, zoals een foto of een klokje.
- Wanneer uw naaste erg onrustig is, kan het helpen dat u bij hem blijft
- Als u op bezoek bent, hoeft u niet steeds te praten. Het is vaak al voldoende dat u aanwezig bent.
- Praat over bestaande personen en echte gebeurtenissen.
- Rooming-in: uw naaste kan onrustig zijn, aan lakens plukken, aan infusen of sondes trekken of uit bed proberen te stappen. Om deze onrust en angst te verminderen, is het, in overleg met de verpleegkundige, mogelijk om 24 uur per dag bij uw naaste te blijven. Dit wordt rooming-in genoemd.

Na een delier

Sommige mensen herinneren zich niets meer van het delier als ze weer zijn hersteld. Mensen die zich het delier wel herinneren, kunnen hier verschillend op reageren. Ze kunnen bijvoorbeeld angst voor het ziekenhuis krijgen of zich schuldig voelen over hun gedrag tijdens het delier. Een delier kan ook slaapproblemen of somberheid als gevolg hebben.

Kans op weer een delier

Mensen die een delier hebben gehad, hebben meer kans om weer een delier te krijgen in eenzelfde soort situatie. Let daarom goed op tekenen van plotsteling verwardheid als uw naaste weer ziek wordt.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u altijd terecht bij de verpleegkundige van de afdeling waar uw naaste is opgenomen.

Hebt u opmerkingen of tips over de informatie in deze folder?

Wij ontvangen ze graag via folders@mijnantoniushuis.nl